

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie pod sygn. akt I S 264/22,

na skutek zażalenia M. J. od postanowienia Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2023 r. sygn. akt I NSP 45/23,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 15 września 2023 r.,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 19 kwietnia 2023 r., w sprawie I NSP 45/23, Sąd Najwyższy odrzucił skargę M. J. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie I S 264/22.

M. J., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, pismem z 18 maja 2023 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) wniósł zażalenie na powyższe postanowienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie wywołane skargą wniesioną w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) jest jednoinstancyjne.

Jak zauważył Sąd Najwyższy w postanowieniu z 15 grudnia 2005 r., I KZP 44/05, „[s]tronie nie przysługuje środek odwoławczy od orzeczeń i innych rozstrzygnięć wydanych w toku postępowania prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki” (zob. także: postanowienia Sądu Najwyższego z: 5 czerwca 2005 r., III SO 12/05; 3 października 2005 r., III SO 19/05; 25 stycznia 2023 r., I NZ 23/22). W tym zakresie Sąd Najwyższy wskazał, że procedura rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania nie jest postępowaniem ani pierwszej, ani drugiej instancji, ale *sui generis* postępowaniem sądowym o charakterze nadzorczym (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 21 września 2005 r., I KZP 24/05). Z kolei, w mającej moc zasady prawnej uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 2006 r., III SPZP 3/05, przyjęto, że: „[n]a postanowienie w przedmiocie przewlekłości postępowania cywilnego zażalenie nie przysługuje”.

Także Trybunał Konstytucyjny uznał jednoinstancyjność postępowania wywołanego skargą na przewlekłość wskazując, że „[p]ostępowanie o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego ma charakter incydentalny, stąd ustawodawca ukształtował je jako jednoinstancyjne. Możliwość taką dopuszcza art. 78 Konstytucji” (postanowienie TK z 9 listopada 2005 r., Ts 89/05).

Na powyższe nie ma wpływu zmiana przepisów Kodeksu postępowania cywilnego dokonana ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2019, poz. 1469), którego przepisy o postępowaniu zażaleniowym, stosownie do art. 8 ust. 2 ustawy o przewlekłości postępowania, znajdują jedynie posiłkowe („w sprawach nieuregulowanych w ustawie”) i odpowiednie zastosowanie do postępowania

toczącego się na skutek skargi na przewlekłość. Zatem jednoinstancyjność postępowania wywołanego skargą na przewlekłość stanowi jego swoistą cechę i wynika z jego szczególnego charakteru – jako postępowania ubocznego – a także ze względów pragmatycznych. Umożliwienie zaskarżenia rozstrzygnięcia wydanego na skutek skargi na przewlekłość postępowania mogłoby bowiem prowadzić do niedopuszczalnego długotrwałego, dwuinstancyjnego rozpoznawania skargi, co zamiast ograniczenia przewlekłości postępowania mogłoby prowadzić do efektu całkowicie odmiennego niż zamierzony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłości, orzekł jak w sentencji postanowienia.

PB

[ms]